

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/119/2024
Identifikačné číslo spisu:	5920200609
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5920200609.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. B., narodeného X. I. XXXX, K., O. XXX/XX, proti žalovanej Ústrednej vojenskej nemocnici SNP Ružomberok - FN, Ružomberok, Gen. Miloša Vésela 88/21, IČO: 31 936 415, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. RK-5C/12/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. novembra 2023 sp. zn. 6Co/97/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Ružomberok (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. júna 2021 č. k. 5C/12/2020-725 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplattenia nemajetkovej ujmy 300 000 eur, a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. novembra 2023 sp. zn. 6Co/97/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonnej lehote dovolanie, ktoré spísal a podpísal on sám. Navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žalobca zároveň požiadal, aby mu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ustanovil na dovolacie konanie právneho zástupcu.

3. Súd prvej inštancie vyzval žalobcu na oznámenie, či požiadal Centrum právnej pomoci (ďalej len „CPP“) o ustanovenie advokáta alebo si advokáta zvolil sám, o čom je žalobca povinný predložiť príslušný doklad. V určenej lehote žalobca oznámil, že majetkové pomery mu neumožňujú ustanoviť si advokáta a ani nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci prostredníctvom CPP (o čom priložil emailovú odpoveď od CPP o finančných limitoch pre priznanie právnej pomoci). Nakoľko si právneho

zástupcu nemôže dovoliť, požiadal o jeho ustanovenie najvyšší súd (tak ako je to možné pred Ústavným súdom Slovenskej republiky). V následnej odpovedi súd prvej inštancie žalobcovi uviedol, že ustanovenie § 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (na ktoré sa odvolával žalobca) sa vzťahuje výlučne na konanie pred ústavným súdom, nie na dovolacie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu (zaslaného poštou) navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť, resp. odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech (z procesného hľadiska) bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

7. Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania stanovuje okrem iného aj osobitnú podmienku dovolacieho konania spočívajúcu v tom, že dovolateľ bez právnického vzdelania musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom [§ 429 ods. 1 CSP a § 429 ods. 2 písm. a) CSP a contrario], pričom dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť aj advokátom spísané. Pokiaľ takýto dovolateľ nie je zastúpený advokátom, ide o vadu konania, ktorá je odstrániteľná, avšak len dovolateľom.

10. V danom prípade obsah spisu potvrdzuje, že rozsudok odvolacieho súdu obsahoval zodpovedajúce poučenie strán (§ 393 ods. 1 CSP) o nutnosti zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní advokátom a tiež aj spísania samotného dovolania a ďalších podaní dovolateľa advokátom. Aj keď tu teda nebol dôvod na postup súdu prvej inštancie smerujúci k odstráneniu vady dovolacieho konania spočívajúcej v absencii zastúpenia dovolateľa advokátom (§ 436 ods. 1 CSP), súd prvej inštancie vyzval dovolateľa na odstránenie vád dovolania podľa § 429 (predloženie splnomocnenia udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní). Dovolateľ v reakcii na výzvu súdu prvej inštancie opakovane uviedol, že žiada o ustanovenie právneho zástupcu najvyšším súdom.

11. Oprávnenie ustanoviť účastníkovi/strane právneho zástupcu pre súdne konanie patrí v plnom rozsahu do právomoci CPP zriadeného zákonom č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov. Súd sám nemôže ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu, môže ho len odkázať na CPP, čo v tejto veci súd prvej inštancie aj vykonal a vo výzve z 15. apríla 2024 dovolateľa poučil, že má právo buď sám si zvoliť advokáta alebo sa môže obrátiť so žiadosťou o ustanovenie advokáta na CPP. Dovolateľ však žiadnemu advokátovi

splnomocnenie na zastupovanie neudelil a o ustanovenie advokáta nepožiadal ani CPP (majúc za to, že na poskytnutie právnej pomoci nespĺňa podmienku majetkovej núdze).

12. Dovolací súd vzhľadom na uvedené uvádza, že i napriek tomu, že dovolateľ bol dostatočným spôsobom poučený ako má v konaní (v záujme odstránenia vady brániacej vecnému preskúmaniu rozhodnutia odvolacieho súdu) postupovať, dovolaciemu súdu do dnešného dňa nepreukázal splnenie podmienky podľa § 429 ods. 1 CSP. Zároveň sa na toto dovolacie konanie nevzťahuje ani žiadna z výnimiek z povinného zastúpenia advokátom upravených v ustanovení § 429 ods. 2 CSP.

13. Najvyššiemu súdu preto neostávalo iné, než dovolanie podľa § 447 písm. e) CSP odmietnuť.

14. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP per analogiam tak, že žalovanej ako procesnému súperovi žalobcu, ktorý zavinił výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, priznal nárok na ich plnú náhradu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.